

13. juulil 1972. a. andis NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määruse «Abinõudest kõrgema hariduse edasiseks täiustamiseks meie maal».

Ligikaudu aasta tagasi toimis üleliiduline üliõpilaste kokkutulek, mis võimaldas üliõpilaskonna esindajatel kaasa rääkida kõrgema kooli töö korraldamisele kõige autoriteetsemal tasemel. Viimase aasta jooksul on paranenud üliõpilaste õppimistingimused ja stipendiumiga kindlustamine. Märnatavalt tõsteti teaduslikku kraadi mitteomavate õppejõudude palka.

Tunnetaades nõukogude rahva suurt hoolt kõrgema hariduse edasise käekäigu eest, on täiesti loomulik, et nii üliõpilased kui ka õppejõud hindavad kriitiliselt oma senist tegevust ja leiavad uusi võimalusi oma otsuste ülesannete loominguliseks lahendamiseks.

leks on tõesti aktuaalseks muutunud, sest kõrgema haridusega spetsialistide nomenklatuuris esineb kitsa profiiliga erialasid, mille elujõulisus ja perspektiivid on märksa raske arvata võib. Endastmõistetavalt kaotab osa erialadest oma aktuaalsuse, kusjuures samal ajal tekivad uued inimtegevuse rakendusala.

Teaduslik-tehnilise revolutsiooni tingimustes on eriti oluline näha perspektiive, näha homse spetsialisti näojooni, luua tema töönsoline mudel, mitte aga viljatu karikatuur. See ülesanne pole jõukohane ühele inimesele või mõnele üksikule, vaid nõuab tänapäeva eriteadlaste kollektiivset ajurünnakut, mõtlemise organiseeritud sunnamist.

Perspektiivsete erialade nomenklatuuri loomine on vahepeal seotud ka õppejõudude kvalifikatsiooni ja erialade

Uus määrus ja meie ülesanded

Tallinna Polütehniline Instituut on saavutanud mõningaid positiivseid niikheid nii õppe- ja teadustööst kui ka üliõpilaste väljalangemise vähendamisel, kuid mugavaks rahuloluks ja enesemõõnlemiseks pole kellelgi vähematki alust. Kahjuks esineb meil ikkagi veel fakte, mis heidavad halba varju kogu kollektiivi heale nimetale. Puudujääke esineb õppe- ja teadustöö korraldamises, õpetootmises ja õppimises, aga samuti ka töö- ja õppedistsipliinilis ning ühiselamute aisekorra eeskirjade elementaarsete nõuete täitmisel.

Uus määrus kõrgema hariduse edasiseks täiustamiseks näeb ette rea üldriiklike abinõusid parandamiseks kõrgemate õppeasutuste juhtimist meie maal. Nii moodustatakse NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse Ministreeriumi juurde kõrgemate koolide nõukogu, kelle ülesandeks jääb teaduslikult põhjendatud soovitusel väljatöötamine õppe- ja kasvatus- ning teadusliku uurimistöö parandamiseks ja spetsialistide perspektiivse planeerimise küsimuste lahendamiseks, arvestades ka eriteadlaste jaotamise ning efektiivsema kasutamise võimalusi. See küsimuste komp-

loeteluga. Ohtu satuvad nähtavasti need tehnilised erialad, mille suhtes teaduslik-tehniline revolutsioon on üksikõhkeks jäänud.

Üheks oluliseks määrusega reglementeeritud uuenduseks on rektorite nõukogud suurtes hariduskeskustes, kellele pannakse kõrgemate õppeasutuste tegevuse koordineerimine õppetöö, ideelise kaavatus ja teadusliku uurimistöö organiseerimises ning õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmises omandatud positiivsete kogemuste üldistamine ja levitamine.

Paraku on seni esinenud juhuseid, kus ajakirjandus levitab mingi instituudi eksperimentaalset kogemust, mis pole kooskõlas kõrgema kooli töökorralduse põhisätetega. Näidetena võiks nimetada üliõpilaskandidaatide statuudi ja õppeainete tsükilise korraldamise propageerimist. Ma ei tahaks väita, et mitmesugused uued õppeprotsessi korraldamise meetodid, sealhulgas ka nimeetatud, üldse viljatud on, kuid nähtavasti on mõistlik neid enne soovitamist tõsisemalt vaagida ja lahendada rida nende rakendamisega seotud küsimusi. Ebakompetentse soovitusel kergekäeline juurutamine häirib õppeprotsessi stabiil-

sust ja ei anna oodatud tulemust.

Üeldu illustreerimiseks olgu järgmine näide. Isegi vähikule on selge, et põhimõte tänapäeva sportlike tippsaavutuste tasemel nõuab tohutut tahtjõudu ja suurt töömahtu. Üliõpilassportlased individuaalgraafikule, mida ka tehakse. Kuid soovitus pikendada tippsportlaste õppeaega 1–2 aasta võrra on vastuolus kõrgema kooli põhimäärusega, sest kursuse korraldajale ei saa stipendiumi maksta.

Samuti tuleks ühiselt lahendada õppeplaanidesse uute kursuste sissetoomise küsimus ja viia see vastavusse üliõpilase lubatud auditoorse piirkorraldusega — 36 tundi nädalas. Varem kehtestatud määrused nõuavad, et uue kursuse sisseviimisel tuleb näidata, mille arvel see toimub. Kahjuks sellest nõudest kinni ei peeta, mille tulemusena kasvab üliõpilase nädalakoormus või väheneb mõne varem kehtestatud õppeaine ajaline maht.

Korrigeerimist vajaksid ka kohustuslike ja fakultatiivsete kursuste mõisted, mis on väga venivaks muutunud.

Jääh vaid loota, et aastail 1972–1974 täiustatavad õppeplaanid vabanevad nimetatud puudustest.

Rektorite nõukogu peaks kujunema organiks, kes soovitab

ainult realiseeritavaid lahendusi.

Uus määrus rõhutab vajadust pidevalt suurendada juhtivate teaduslik-pedagoogiliste töötajate osa õppe- ja kasvatusprotsessis, süstemaatiliselt uuendada kõigi õpetatavate distsipliinide aisu, rakendada õpetamise uusi, tehniliste õppevahendite kasutamisel rajanevaid meetodeid ning igati arendada teadmiste loova omandamise vorme.

Õppejõudude edasise vastutuse tõstmist õppe-kasvatustsentsi tulemuste osas soodustab teaduslik-metoodilise ja pedagoogilise töö osatähtsuse kasv töötulemuste hindamisel, mis leiab oma konkreetse väljenduse uues konkurssimisjoni töö korraldamises. Siisulise alustati TPI-s seda tööd juba mõeldud õppeaastal, kui kehtestati kindlalt määratud õppejõudude loengulise meeleterikkuse hindamiseks ja avalike loengute korraldamiseks, kuid nähtavasti tuleb see töö muuta järjekindlamaks ja sihispäsemaks.

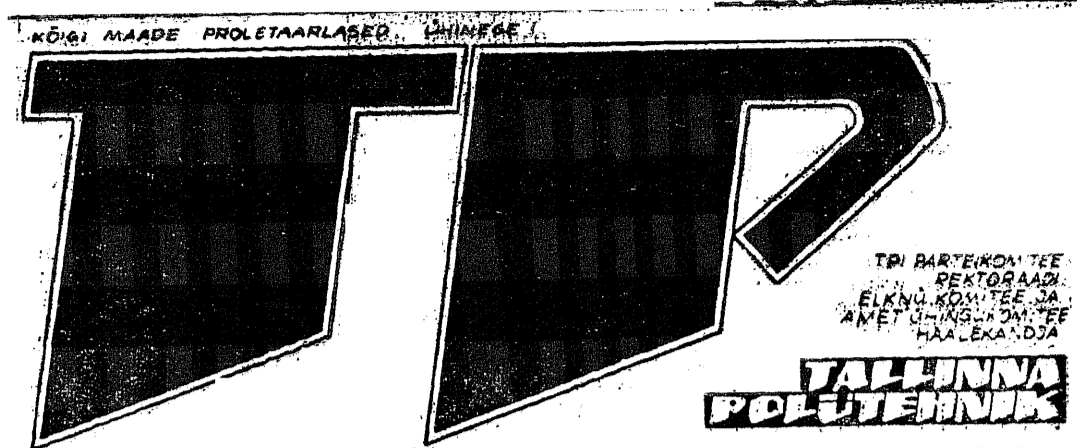
Töö tehniliste õppevahendite ja õppetehnoloogia parandamisel jätkub, kuid kvalitatiivset hüpset selles valdkonnas loodame näha pärast kuuenda õppekorpusel väljaehitamist ja kavandatud ideede realiseerimist. Muud lahendused meenutavad kulunud kuu palka, mis on küll vajalik, kuid ei anna täiel määral oodatud tulemust. Üliõpilaste loova suhtumise kasvatamisel õppeülesannetes on kasutamata reserve nende

kaasatöötamisel (TU, UKB ja kateedrite uurimistööse). Raske on ette kujutada olukorda, et kateedri välise loomingu uurimistöö pingeline atmosfäär, aga üliõpilased jäävad sellest kõrvale, ei naku teadusaamise rõõmu pikust. Neid peletab pigem viidumise õhkkond ja jätab külmaks üldisõnaline deklaratsioon teadusliku töö vajadusest ning kasulikkusest. Määrus ehitab kõrgendatud nõuded ühiskonna-teaduste õpetamisele ja õppimisele, mis tagab üliõpilaste teadusliku maailmavaate ja ideekindluse kujunemise, teadmiste kristalliseerumise veendumusteks.

Aktiivse ellusuhtumise positiivne kredo oli aluseks üliõpilaste kommunistliku kasvatus ja ühiskondlik-politilise praktika plaani kavandamisel instituudis. Selle realiseerimine on kogu kollektiivi — üliõpilaste, õppejõudude, ühiskondlike organisatsioonide ja administratsiooni ühiseks ülesandeks.

Määrus abinõudest kõrgema hariduse edasiseks täiustamiseks annab suunad ja sihid paljudeks asiateks. Ta on üheks vahendiks NLKP XXIV kongressi otsuste realiseerimiseks kõrgema hariduse valdkonnas. Ka TPI-s on kavandatud konkreetne abinõude plaan määruse põhisätete rakendamiseks, mis pärast arutamist TPI Nõukogus ja kinnitamist rektori poolt muutub tegevusjuhiseks.

Õppeprorektor H. THISMUS

Nr. 31 (685)

Reedel, 20. oktoobril 1972

XXIV AASTAKÄIK

kes on kes

Alates käesolevast õppeaastast on ehitustehnoloogia kateedri juhatajaks dotsent tehnikakandidaat

Heino Remma

Ta on sündinud 1919. a. Tallinnas. Alustas õpinguid Tallinna Kõrgemas Tehnikakoolis 1938. a. Õpingud katkestas Suur Isamaasõda, millest H. Remma võttis osa Punaarmee ridades. Sõja ajal ja pärast sõda töötas ehitusplatsil, sealhulgas ka taasvabastatud ENSV esimese ehitusvalitsuse — Narva EV ülemana. Lõpetades TPI 1948. a.

ja asus assistendina tööle geodeesia kateedrisse. Alates 1949. a. töötas ehitustehnoloogia kateedris, algul assistendina, 1956.—1959. a. vanemõpetajana, alates 1959. a. dotsendina. Kaitses 1959. a. väitekirja, mis käsitles põlevkivituhha baasil valmistatud gaasbetooni. Oli palju aastaid ehitusteaduskonna metoodikakomisjoni esimees.

*

Gunnar Johannese p. Kiiwet sündis 8. detsembril 1933. aastal Tallinnas, teenistuja perekonnas, parteitu. Peale Tallinna Arhitektuur-ehitustehnikumi kiitusega lõpetamist 1952. a. astus ta TPI õhtusesse osakonda, mille lõpetas 1958. a. ehitusinsenerina, paralleelselt

tootades projekteerimisorganisatsioonides insener-konstruktorina, grupijuhina, projekti peainsenerina ja lühemat aega Ehitusmehaanikatehnikumis õppejõuna.

G. Kiiveti side meie instituudiga sai alguse 1964. a., mis ajast ta oli tegev tunnusliku õppejõuna ehitustehnoloogia kateedris; järgnes aspirantuur instituudi juures aastatel 1967—1970. Tehnikakandidaadi teaduslik kraad omistati talle väitekirja kaitsmise eest, mis käsitles põlevkivituhk-portlandtsement raskebetooni ehituslike omadusi ja neid mõjutavaid tegureid.

Enne vastloogud töökaitse kateedri juhatajaks määramist 1. sept. 1970. a. töötas G. Kiiwet ehitusmaterjalide probleemlaboratooriumis vanema teadusliku töötajana.

Ehkki dots. kt. G. Kiiwet teeb veel uurimistööd väitekirja teema jätkuna, käsitlevad mitmed tema praegused teaduslikud uuringud kateedri profiilile vastavat teemat — tööohutuse ja ergonoomika probleemid.

G. Kiiveti teaduslike tööde loetelusse kuulub 16 tööd ja artiklit.

Hõlde kohta märgib asjaoluline, et neid oli omal ajal

hulgasti, spordijärkegi oli mitme alal. Praegune napp ajajääk tuleb jätta kodule. Lühised kilogramme saavad ennetada tervisepordiga, 150-gastuda aga aitavad hea raa- mat, heliplaat, teater, huvitav kunstinäitus. Kõige rohkem sügelevat käed puritehnik- rool- pinnu järele.

parteiomitees

10. oktoobril k. a. toimus TPI parteiomitee istung. NLKP liikmeks võeti energietika teaduskonna II kursuse üliõpilane A. VISSOR.

Arutati läbi ELKNU TPI Komitee ja a/ü. komitee tegevussuundi ja aktiivse väljaõppe korraldamist käesoleval õppeaastal. Ettekandjad olid R. ERME ja L. HANSALU.

Kinnitati NSV Liidu moodustamise 50. aastapäeva tähistamise kava meie instituudis. Kava täitmiseks moodustati vastavad komisjonid.

Politharidusvõrgu valmisolekust uueks õppeaastaks informeeris A. HALLING.

KROONIKA

8. oktoobril oli energietika teaduskonna parteiorganisatsioon aruande-valimiskolek, kus aru andis teaduskonna parteibüroo sekretär G. SOSKIND.

Energetikateaduskonna valusamaks probleemiks on madal õppeedukus ja üliõpilaste suur väljalangevus. Seepärast oli see ka aruande-valimiskolekule tulipunktis. Samuti kõneldi sellest, kuidas teaduskond valmistub tähistama NSV Liidu 50. aastapäeva, kuidas täidetakse sotsialistlike kohustusi.

Erlist tähelepanu pöörasid sõnavõtjad kasvatus- ja parendamisele ühiselamutes, et üliõpilastele ehitatavad püüded jõuaksid iga üliõpilasele. Kriitika aruandekandaadid, juhendavate õppejõudude ja teaduskonna komsomolorganisatsiooni töö.

Uus parteibüroo valiti koosseisus: G. SOSKIND, M. SOODLA, E. TIIGIMÄGI, R. LEVET, A. ŠTŠUKIN ja õppejuhataja AV-51 üliõpilane U. PEREMEES. Parteibüroo uueks sekretäriks valiti G. SOSKIND.

«Kuljuse» kroonikast

15. oktoobril tähistati meie maal toiduainetetööstuse töötajate päeva.

Toiduainetetööstuse pidev areng, selle edusammud ei ole nähtavad mitte ainult spetsialistidele või statistikutele, vaid meile kõigile, kogu tarbijaskonnale. Käesoleval ajal ei piirdu toiduainetetööstuse ülesanded enam küllaldase koguse toiduainete tootmisega, vaid järjest suuremat tähelepanu pööratakse sortimendi laiendamisele, nõrgaste pakendite kasutamisele, pooltoote ja valmiskroogade väljalaske suurendamisele.

Ilkud kateed Tallinna Lõuna-naaditshases suhkrustruupi inventuurimiseks (invertsuhkur saadakse sahharoosi hüdrofüüsil glükosiks ja fruktoosiks, nende suhkruite segu on kergemini omastatav ja 40% magusam).

Praktiliste probleemidega seotud uurimistööde otstarbekohasus on kõigile selge, kuid milleks on vaja kateedrite praegu konstrueeritavat sigarettide suitsetamise automaati (tõmbab mitusada suitsu tunnis)?

Üheks tähtsamaks uurimissuunaks kateedris ja laborato-

Toiduainetetööstuse töötajate päev

Telste toiduainetetööstuse töötajate kõrval oli pühapäev pidupäevaks ka meie enam kui kolmesajale üliõpilasele, kes on lõpetanud instituudi toiduainete tehnoloogia erialal. Nende edusammudest saame ülevaate novembrikuus toimuvale eriala lõpetanute kokkutulekul. Praegu eksisteerivate erialade — konserveerimise tehnoloogia ja ühiskondlik toitlustamine — üliõpilased võtavad institutsiooni lahkumisel koos diplomiga kaasa põhjalikud teadmised ja siirata tahte kaasa aidata vabariigi toiduainetetööstuse ja tootlustasettevõtete edasisele arengule.

Toiduainete tehnoloogia kateedri õppejõud koos toiduainete laboratooriumis töötajatega tegelevad samuti mitmekülge teadusliku uurimistööga.

Üks osa uurimustest on pikemat aega olnud seotud looduslike valkatalüsaatorite — ensüümide e. fermentide kasutamise toiduainetetööstuses. Piimatööstuse jääkproduktide baasil toodetav biopreparaat lisandina leivatoodetele parandab nende kvaliteeti ja suurendab täisväärtuslike valkude sisaldust. Liha pehmemdamiseks proteolüütiliste fermentidega on väga perspektiivne ja vajab rakendamist ka meie vabariigis.

Kilupreservide valmismaine on tuntud juba ammu ja meie «Tallinna kilud» tunnustatud kaugel väljaspool vabariigi piire. Kuid ka see protsess, mille põhilüüks on kala valmimine fermentatiivsete reaktsioonide käigus, ei ole kaugeltki selge ja selle teaduslikult põhjendatud suunamine annab võimaluse parandada võrtskilude kvaliteeti ning lühendada valmimise aega.

Fermentpreparaatide kasutamine toiduainetetööstuses, meditsiinis ja analüüsis on seni piiratud nende kõrge omahinna tõttu. Sellepärast on viimastel aastatel hakatud erilist tähelepanu pöörata ensüümide sidumisele või immobiliseerimisele tahkele kandjale, mis võimaldaks ensüüme pikaaegselt ja korduvalt kasutada. Toiduainete tehnoloogia kateedris on rea aastate jooksul uuritud ensüümide sidumist polüakrüülamiididele ning saadud häid tulemusi. Veel selle aasta lõpul on kavas läbi viia pooltööstus-

riumis on kujunemas tervist-kahtustavate lisandite uurimine toiduainetes. Üldiselt süvenev keskkonna (õhk, maa, vesi) saastumine kaasaegse tehnikarevolutsiooni käigus on erutav ja muret tekitav. Praegu ei ole kehtestatud isegi kindlaid norme reale kahjulikele lisanditele, rääkimata toiduainete süstemaatilise analüüsist. Kui loeme kirjandusest, et kaladest akumulereib elavhõbedat, kõige aktiivsemalt haug, ei saa me veel kindlalt otsustada, kas piütud haugi süüa või mitte. Lämmastikväetistest: kõrgviljadesse sattuvad nitraadid ning suitsugaasides leiduvad nitroosgaasid on potentsiaalselt lähteaineks kantserogeensete ühendite — nitrosamiinide — sünteesil. Nitrosamiinide tekkevõimaluste uurimine ning otsene nitrosamiinide määramine toiduainetes moodustavadki ühe osa kateedri uurimistöödest, mille kaugemaks perspektiiviks on kindlaks teha tehnoloogiliste tegurite mõju kahjulike ühendite tekkimisele.

Üliõpilased on OTÜ liinis kaasa aidanud mitmete probleemide lahendamisele. Et tulemused on olnud tublid, seda kinnitavad kas või üliõpilaste OTÜ tööde konkurssidelt saadud medalid ja diplomid. Sel aastal vabariiklikule konkursile saadetud tööde hulgas paistavad silma Tiia Raidma uurimus seotud gojikoamillaasi saamise kohta, Anu Kaunissaare töö toidukalajahu tootmise kohta balti kiludest, Silver Pingli ja Valev Toominga jt. tööd.

Peatusime siin vaid lühidalt mõnedel probleemidel, millega tegeleb toiduainete tehnoloogia kateeder. Kasutasime võimalust TPI ajalehe veergudel tutvustada meie töid ja tegemisi. Ja kuigi meie — kateedri ja laboratooriumi töötajad ning KO ja KÜ eriala üliõpilased — ei pidanud 15. oktoobri otseselt oma pidupäevaks (pole me ju tööstuses töötajad!), on siiski hea meel tunnetada, et meie tööd ja õpingud pole kasutud, sest nad on lähedalt seotud kõige tähtsamaga — inimese tervisega, pika elueaga ja töö- võimega.

E. SIIMER, toiduainete tehnoloogia kateedri dots. kt.

KROONIKA

Hiluti toimus keemia-teaduskonna parteiorganisatsioonide aruande-vaalimiskokkolek. Aruandega tehtud tööst esimes teaduskonna parteibüroo sekretär dots. H. Silland. Aruand'a märkis, et teaduskonna parteiorganisatsioonil on märkimisväärsed saavutusi õppekasvatustöö ja teadusliku uurimistöö suunamisel. Koostöös teaduskonna dekaanadi, kateedrite ja ühiskondlike organisatsioonidega on surdetud kindlustada üliõpilaste aktiivne

osavõtt õppetööst, hea õppe- edukus ja suhteliselt värvene üliõpilaste väljalangevus. Riigieelarvete ja lepinguliste uurimistööde plaanid täideti tähtsajaliselt.

Aruand'a pööras suurt tähelepanu mõningatele puudustele parteiorganisatsiooni töös ja andis kriitilise hinnangu üksikutele parteiorganisatsiooni töö- lõikudele. Tõsiselt kriitilisi märkusi tehti paljude sõnavõt- ja'e poolt. Märgiti, et vaata- mata elukorra mõningale para- nemisele ühiselamutes on seal siiski tõsiseid puudusi, nagu mittekorras sanitaarsõlmed jt. Osa kommunistide võiki halvasti osa poliitseminaride tööst Põ- hutati ka seda, et ühiskondliku

5. augustist kuni 25. augusti- ni oli meie ansambel külas Gruusia NSV-s. Kaheksa tant- sijat meie seast moodustasid ühe osa vabariigi üliõpilaste agitbrigaadist, kes tutvustasid meie sõpradele eesti rahva- kunsti.

Päikesepaistelisel 5. augustil algas meie vastutusrikas ja huvitav reis. Samal õhtul võttis külalislahke Gruusia pealinn meid oma embusse. Tee lennu- jaamast hotellini tundus kole pikk, sest väljas oli kottpime ja midagi peale tänavate ei näinud. Lennuki illuminaatori- test paistev tuledesäras linn pakkus meelde jäävat vaatepil- ti. Elama asusime hotelli «SAKART-VELO», mis tähendab tõlkes Gruusia.

Järgmisel päeval tutvusime linna vaatamisväärsustega. Tbilisi vanas linnas Kura jõe kaldal avaneb ilus vaade Tbilisile. Seda ümbritsevale kind- lusmüürile on rajatud ausam- mas Tbilisi rajajale tsaar Vah- tang Gorgošalile, kes istub rat- su seljas ja vaatab tulevikku, käes mõök ja veinikarikas — viimase ulatab ta sõpradele ja mõõgaga tõrjub ta tagasi vaen- lasi.

Tbilisi rajamisest räägib le- gend nii:

1500. a. tagasi püüdis tule- vase linna rajaja tsaar Gorgo- šall linna praeguses asupaigas linde. Surnud linnud kukkusid maha ja kui nad leiti, olid nad juba küpsed. Tsaar märkas kuumaveelikkaid ja teatas: «Siia saab rajatud linn!» Ka tänapäeval töötavad linna sau- nad looduslikul kuumal veel.

Me polnud jõudnud toibuda sellest ilust, mis avanes meie ees, kui meid viidi «muinasju- tumaaile». Küllastasime Tbilisi Riikliku Kunstimuseumi arhiivi, kus kahes saalis olid eksponeeritud Gruusia vanad kunstiväärtused alates 6. saj. m. a. j. Tolleaegsed Gruusia meistrid olid oskuslikult kasu- tanud emaili ja kulda. Kõik ikoonid olid üle külvatud erinevate kalliskividega. Meie naisperet panid õhkama tolle- aegsete valitsejannade ehted, mis olid väga maitsekad ja võrratud.

Edasi suundusime Gruusia sõjateele, et küllastada vana Gruusia pealinnat Mtshetat.

Msheta asub kahe sõsarjõe — Kura ja Aragvi kaldal. Linn on saanud oma nime hõimude- lt, kes asutasid selle linna ommu enne meie aja arvamist. Täpselt asutamiseaeg selle lin- nal ei teata, kuid arheoloogilise- sed väljakaevamised on tõesta- nud, et teise aastatuhande lõ- pus e. m. a. eksisteeris seal asustatud elanikkond. Msheta tormilisele arengule aitab

kaasa tema soodne geograafi- line asend. Linna ajalugu on lähedalt seotud gruusia rahva ajaloo.

Idise Mtsheta ehteks on Dzavzi tempel, mille ehitamine on lähedalt seotud ristiusuga Gruusias. Tempel ehitati VI saj. ning ta on tsentraalkup-

me nagu ise üle terve selle jumaliku tee viinamarjaveini vaadist kuni valmistoodangu lattu. Ja usku, et degusteerimissaaits maitset šampus mitu korda paremini kui kodus.

Gruusias oleku viiendal päeval küllastasime Rustavi linna. See on väike tööstuslinnake 30 km kaugusel Tbilisist.

11. augustil oli Tbilisis vilbi- mise viimane kontsert. See toimus Ordžanikidze-nim. parkis ja oli pühendatud ehitajate päevale. Mitmesajalikkemeline publik tänas tormilise aplausi- ga.

Nüüd võisime oma higist läbiimunud rahvarühmad mõi- neks päevaks kohvrise pakki- da. Jätsime hüvasti Gruusia võrratu pealinnaga Tbilisiga, uute tuttavate ja sõpradega. Ees ootas Batumi oma võlu- de ja ootamatustega.

K. VILUMAA, ED-91, tantsuansambli «Kuljus» kroonik

50 NSVL

Ilmne ehitus ristikujujuse põhi- plaaniga.

6. augusti õhtul oli meil esi- mense kontsert kõrgemate- ja keskeriõppeasutuste töötajate laste pioneerilaagris. Vastuvõtt

oli väga soe ja südamlük. Meid võeti aupioneerideks. Peale esinemist tutvusime pioneeride eluga laagris ja õhtul tundisime sama mõnu rikkalikust gruusia laust.

Iga päev tuli anda üks kont- sert, kas tehases tööliste või maal põllumajandustöötajate- le. Kõik kontserdid võeti väga hästi vastu ja huviga kuulati, kuidas elame meie grusiinlas- tele nii kauges Eestis.

Ühel päeval tutvusime Tbilisi Põllumajanduse Instituudi- ga. Seal on uus ja kaasaegne hoone, instituudil on oma kat- semajand ja väike botaanika- aed. Kohtumisel instituudi au- las näitasid meile gruusia lau- le ja tantsu instituudi rahva- tantsuansambli «Gorda» liik- med, kes samal ajal valmistu- sid kontserdimatkaks Tbilisi. Samal päeval saime teada ka šampusevalmistamise saladu- sed. Tehasega tutvumisel elasi-

Rustavi sünteetilise kiu te- hases. Meie kontsertbrigaadile antakse üle aukiri. Seda on vastu võtnud agitbrigaadi juht dots. V. Arhangelski.

PRAKTIKAKONVERENTS MAJANDUSTEADUSKONNAS

«Praktikal on oluline koht kõrgema haridusega spetsialistide ettevalmistamisel,» ütles sm. J. Toomaspoeg majandusteaduskonna praktikakonverentsil, mis hiljuti aset leidis. Tänavu viibis majandusteaduskonnast tehnoloogilisel või tootmispraktikal (vastavalt eriala profiilile) 190 üliõpilast 11 õpperühmas. Baasettevõtteid oli 79, neist 18 väljaspool Tallinna. Selleks, et parandada insener-tehnilise kaadri ettevalmistamist, lisandus praktikale veel ühiskondlik-poliitiline praktika. Tudengid pidid siin põhjalikult tutvuma ettevõtte ühiskondlike organisatsioonidega ja osa võtma ettevõtte ühiskondlikust elust. Praktikakonverentsil tutvustasid sm. V. Kalpus ja L. Kanne kuulajaid Kiimjõvis toimunud üliõpilas- praktika alos' n'up'd-mise mat- terjaliidega. Nimetatud nõ'p'da- misel kiideti heaks mei' insti- tuudi tehnoloogilise praktika korraldus. Nimelt on meil teh-

noloogilise praktika juhenda- jaks erialast tehnoloogiakursust luguv õppejõud.

Teaduskonna praktikakonve- rentsil esinesid ettekannetega ka praktika juhendajad, analüüside praktikakaikku. Tehti mitmeid ettepanekuid, et veelgi tõsta praktika efektiivsust kõr- gema haridusega spetsialistide ettevalmistamisel. Sm. J. Kann tehnoloogia kateedrist leidis, et iga baasettevõtte peab enne tu- dengite praktikale asumist sel- gitama välja oma töö kitsas- kohad. Antud ettevõttesse su- natud üliõpilaste peamiseks ülesandeks aga peaks olema kitsaskohtade likvideerimise võimaluste otsimine.

Kasu oleks siin mõlemapool- ne:

* ettevõtte kõrvaldab kitsas- kohad;

* tudengid täiendavad omi erialaseid teadmisi + uurimis- tööd.

MARJU MADRUS

E. UUS

Ajaloolaste olümpiavõit

Hiljuti saavutasid NLKP ajaloo kateedri õppejõud silmapaistva kolmikvõidu teaduse vallas. Tulemused:

Mati Graf — ajalookandidaadiks,
Valter Pertel — ajalookandidaadiks,
Peeter Larin — ajaloodoktoriks.

Saavutatud edu on nende pikaajalise süsteemikandja ja visa teadusliku treeningu tulemus. Ühtlasi tähendab see NLKP ajaloo kateedri teaduslikku kraadi ja kutset omavate õppejõudude protsendi peatset lähenemist 100-le.

Allpool lühidalt kolme mehe üksiktulemustest.

EKP Keskkomitee Partei Ajaloo Instituudi teadusliku nõukogu avalikl koosseisul kaitses kandidaadiväitekirja «Bolševike partei eesti sektsiioonid Oktoobrerevolutsiooni, välismaise sõjalise interventsiooni ja Kodusõja aastail (1917—1920).» NLKP ajaloo kateedri van. õp. **Mati Graf**.

Töös antakse esmakordselt ulatuslik ja terviklik ülevaade väljastpool Eestit, mujal Venemaa territooriumil tegutsenud eesti kommunistide internatsionaalsetest võitlustest nõukogude võimu ja sotsialismi eest nimetatud perioodil.

Uurimus baseerub Moskva, Leningradi, Tallinna jt. arhiividest kogutud allikmaterjalil. Autor töötas läbi ka praktiliselt kogu eesti kommunistide tegevuse aastail 1917—1920 puudutava trükisõna.

Väitekirja valmis EKP Keskkomitee Partei Ajaloo Instituudi van. tead. töötaja ajaloodoktor **A. Liebman** juhendamisel. Ametlikud oponendid olid Eesti NSV Teaduste Akadeemia akadeemik **V. Maamägi** ja ajalookandidaat **E. Kaup**, kes andsid tööle kõrge hinnangu.

Teemal «Ajakirjanduse osa Eestimaa parteiorganisatsiooni tegevuses vabariigi töötajate kommunistlikul kasvatusel NLKP XXIII kongressi järgsel perioodil (aastail 1966—1970)» kaitses kandidaadiväitekirja NLKP ajaloo kateedri vanemõpetaja **Valter Pertel**.

Väitekirjas näidatakse meie vabariigi partei- ja komsomolajakirjanduse suurt osa nõukogude inimeste marksistlik-leninliku ideelisuse, rahvaste sõpruse, nõukogude patriotismi ja sotsialistliku internatsionaalsuse vaimus. Need probleemid

kuuluvad kõige aktuaalsemate hulka parteiorganisatsioonide tänapäeva ideoloogilises töös. Rohke allikmaterjal, teaduslik läbitöötamine ja asjalik analüüs on autoril võimaldanud teha omapoolseid ettepanekuid ajakirjanduse sellealase töö parendamiseks.

Kandidaaditöö valmis **V. Pertelil** ajaloodoktor **A. Nosovi** teaduslikul juhendamisel ning seda oponeerisid ajaloodoktor professor **A. Panksejev**, ajalookandidaat **E. Lebakova** ning ajalookandidaat **K. Tammistu**, kes kõik andsid väitekirjale kiitva hinnangu, märkides, et antud tööga on vabariigis esmakordselt spetsiaalselt uuritud ajakirjanduse kaasaegseid probleeme.

Tartu Riikliku Ülikooli Ajaloo-Keeleteaduskonna nõukogu ees kaitses doktoriväitekirja NLKP ajaloo kateedri dotsent **Peeter Larin**. Väitekirja teemaks on «Eesti rahvas Nõukogude Liidu Suures Isamaasõjas 1941—1945. a.» Oma uurimuses vaatab autor Eesti NSV ajaloo üht keerukamat perioodi, sõdivate poolte kõrgemate võimude sõjaväeorganite plaane ja kavandusi Eesti kaitsmiseks ja vabastamiseks, analüüsib nende plaanide täitumise või luhtumise põhjusi, annab põhjaliku ülevaate Eesti NSV rahvastiku ja tema erinevate klasside ning sotsiaalsete kihtide suhtumisest arenevasse sündmusesse. Eripeatükid käsitlevad Eestis ja Balti mere põhjaosas 1941. ja 1944. aastal lahtirullunud operatsioone, saksa fašistlike valitajate okupatsioonipoliitikat ja selle tagajärki, Nõukogude tagalasse sõja tõttu lahkunud Eesti NSV valituse ja parteiasutuste tegevust eesti töötajate hitlerismivastase võitluse organiseerimisel nii rindel kui ka vaenlase tagalas, Nõukogude Eesti rahvuslike väeosade, rahvakaitseväge ja teiste võitlussalkade osavõttu nõukogude rahvaste ühisest võitlusest Nõukogude kodumaa vabaduse ja sõltumatuse eest. Väitekirja

sisaldab hulgaliselt uut materjali nii üldiste probleemide kui ka eriti nõukogude rahvaste osakasupidamatuse sõprusest ja vastastikusel abist sõjas. Uus statistiline materjal illustreerib operatsioonide ulatust, jõudude vahetust rindel, lahingute tulemust, sõjas rakendatud materiaalse väärtuste kasutamist, rahvastiku muudatusi sõjaperioodil, vabariigi rahvamajanduse poolt sõja tõttu kantud kahjusid jms. Ametlikud oponendid ajaloodoktorid professorid **A. Panksejev** ja **K. Siilivask**, sõjateaduste doktor, polkovnik **V. Vare** ja sõjateaduste kandidaat, polkovnik **F. Utenkov**, sõnavõtjad ja paljud retsensendid andsid **P. Larini** doktoritööle kõrge hinnangu.

Tundes koos **M. Grafiga**, **V. Perteliga** ja **P. Lariniga** rõõmu nende teadlaste olulise etapi läbimisel, soovime neile edaspidi ja püsivust teaduslike probleemide kallal juurdlemiseks ning palju jõudu lahendamiseleolevate ja eesseisvate õppekasvatustöö ülesannete täitmiseks.

Kollegid NLKP ajaloo kateedrist.

Õppeprotsessi täiustamise eesmärgiks, on muuta üliõpilaste aastad efektiivsemaks nii ühiskonna kui ka iga üksiku üliõpilase seisukohalt. Jõudumööda saavad ja peavad siin kaasa aitama ka TPI ühiskondlikud organisatsioonid. Nii sai valmis ELKNÜ TPI Komitee õppekoris TPI teaduskondades parimate õpperühmade nimetusele toimuva sotsialistliku võistluse ja stipendiumide määramise korra juhend. Koostati ka lisa kehtivale üliõpilaste jooksva õppeaastate kontrollimise ju-

STIPENDIUMIST, ÕPPEPROTSESSIST JA SOTSIALISTLIKUST VÕISTLUSEST

hendile: «Õpperühmade osa jooksva õppeaastate ja õppeprotsessi läbiviimise kontrollimiseks».

Millised on nende projektide suunitlused?

Stipendiumide määramise juhendi aluseks on NSV Liidu kõrge- ja kesk-erihariduse ministri ning TPI rektori käskkirjad. Vastavalt üliõpilaste omavalitsuse põhimõtetele langeb stipendiumide määramise funktsioon senises rohkem üliõpilastele. Administratsiooni esindajad kontrollivad ainult finantsdistsipliini ja juhendit fikseeritud korras kinnipidamist.

Iga kuu lõpus toimuvatel õpperühma komsomoligrupi lahtisel koosolekul ja pärast eksamissiooni arutatakse jooksvat õppeaastast ja sessiooni tulemust ning moodustatakse rühma üliõpilaste pingerida stipendiumi saamiseks. Pingerida võidakse eemestri kestel muuta. Rühmas koostatud nimekirja vaadatakse rühma komsomoligrupi komsomolibüroo esindaja juuresolekul läbi iga kuu alguses ja pärast eksamissiooni toimuvatel tea-

duakonna stipendiumigrupi koosolekul. Stipendiumigrupi koosseisus on 3 teaduskonna komsomolibüroo liiget ja üks teaduskonna a/ü. büroo esindaja — üliõpilane. Üliõpilasel, kes ei ole rahul rühma otsusega stipendiumide jaotamise küsimuses, on õigus nõuda oma pretensioonide läbivaatamist teaduskonna stipendiumigrupi poolt. Uudse momendina tuleb rõhutada, et teaduskondade stipendiumigruppides lahendamata jäänud pretensioonid arutatakse stipendiumigruppide ja

dab tagasisidet õpperühmade ja dekanaadil vahel, võimaldades saada andmeid, mis hõlbustavad õppeprotsessi organiseerimist. Samal rühma koosolekul, kus arutatakse stipendiumide määramist, käsitletakse õppeaastate probleeme ja õppedistsipliini kinnipidamist, millele antakse hinnang. Vajaduse korral tehakse ettepanekuid õppeprotsessi paremaks korraldamiseks.

Sotsialistliku võistluse korraldamise juhendi projektis on plüütud anda hindamiskritee-

ELKNÜ TPI Komitee esindajate ning pretensiooni esitaja osavõtul iga kuu kindlal kuupäeval läbi ELKNÜ TPI Komitees. Lisaks on üliõpilasel õigus edasi kaevata teaduskonna stipendiumikomisjoni, mis kinnitab stipendiumigrupi otsuse, ning instituudi rektorile.

On lähtutud eeldusest, et õppegrupp, juhul kui on tegemist hea kollektiiviga, tunneb kõige paremini oma liikmeid ja suudab objektiivselt arvesse võtta ühiskondlikku aktiivsust ja vajaduse korral üliõpilase tegevlukku materiaalse olukorda, mida kõrvaldatakse osavõtu abil. PÕHILISEKS KRITERIUMIKS JÄÄB MUIDUGI ÕPPEEDUKUS. Teisest küljest peab õppegrupi osatähtsuse tõus virgutama grupisest õppetöö analüüsi.

Üliõpilaste jooksva õppeaastate kontrollimise juhendi koostatud lisas esitatakse korra eesmärgiks on samuti stimuleerida ÕPPERÜHMA AVALIKU ARVAMISE AVALDAMIST, mis lõppkokkuvõttes mõjutab positiivselt üliõpilaste suhtumist õppetöösse ja paran-

riumide ja punktide süsteem parima õpperühma selgitamiseks teaduskonniti. Võistlus toimub eraldi I ja II kursuse ning III ja IV kursuse õpperühmade vahel. Vahekokkuvõtet tehakse pärast talvist eksamissiooni, lõppkokkuvõtet aga 1. septembri seisuga. Arvestatakse õppeaastast, õppedistsipliini, osavõttu klubide, huvialaringide, ühiskondlike organisatsioonide juhtivate organite ja ÜTÜ tegevusest, mitmesuguseid karistusi ja kiitusi. Iga teaduskonna parimat õpperühma mõlemas grupis premeeritakse ekskursiooniga rühma enda valikul, makstes iga üliõpilase kohta sõidukulude katteks 30 rub. Selgitatakse ka parim I kursuse õpperühma kogu instituudi ulatuses, keda premeeritakse analoogiliselt teaduskonna parimatega.

Kahtlemata ei suuda ka nimetatud juhendid lahendada kõiki probleeme antud valdkondades. Seepärast iga uus ettepanek ja arvamus on tervetulnud.

T. ELENURM,
ELKNÜ TPI Komitee liige

VALIMISED JUBA TOIMUSID...

Kuna meie üliõpilasperrre on lisandunud üle tuhande uue tudengi, kellest enamus pole varem ametiühingusse kuulunud, siis seetõttu esineb sageli küsimusi instituudi a/ü. organisatsiooni kohta.

Arvestades uustulnukate soovet, pöördujame mõningate küsimustega meie a/ü. komitee esimehe sm. **L. Hansalu** poole.

* Kes kuuluvad TPI a/ü. organisatsiooni?

Meie a/ü. organisatsioon tähendab päevase osakonna üliõpilased, õppejõud, teenistujad ja töölised. Seega on ametiühing kogu kollektiivi ühendav suurim ühiskondlik organisatsioon, mille liikmete arv on üle 6 tuhande.

* Kuidas juhitakse a/ü. organisatsiooni, milline on ta struktuur?

Instituudi a/ü. organisatsiooni juhivad rajoonikomitee õigustega 25-liikmeline komitee, mis valiti 1971. aasta oktoobris kaheks aastaks ja seega käesoleval aastal uut koostist ei valita. Komitee koosolekud toimuvad üks kord kuus. Komitee juurde on moodustatud 9-liikmeline presiidium, kes lahendab põhiliselt jooksvaid küsimusi.

Teaduskonna a/ü. organisatsiooni juhivad kohaliku komitee õigustega büroo, mis valitakse üheks aastaks. Teaduskonna büroole alluvad a/ü. rühmad.

Septembri- ja oktoobrikuus toimuvad teaduskondades a/ü. aruandlusvalimiskonverentsid. Nüüd on võimalik teatavaks teha teaduskondade a/ü. büroode esimehed, aseesimehed ja laekurid.

Ühiskonnateaduste kateedrite ja üldteoreetiliste õppeainete teaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Frederik Viichman**, matemaatik,
aseesimees — **Viive Kilaots**, filosoof.

laekur — **Aili Tiik**, filosoof, kat. Energeetikateaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Kalju Ojaste**, näekateeder
aseesimees — **Peeter Mäkl**, filosoof

laekur — **Mare Rossman**, soojusenergeetika kat.
Elektrotehnikateaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Jüri Rebane**, autonaatika kat.
aseesimees — **Aimar Kuzmin**, filosoof

laekur — **Ludmilla Dubakina**, elektrotehnika t/k. dekanat.
Mehaanikateaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Rein Talvik**, masinaehitustehnoloogia kat.
aseesimees — **Toomas Velend**, mehaanika

laekur — **Hilda Virrok**, mehaanikateaduskonna dekanat.
Keemiateaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Helvi Hödrejärvi**, orgaanilise keemia kat.
aseesimees — **Viktor Puksa**, keemia

laekur — **Reet Suurpõld**, keemiateaduskonna dekanat.
Ehitusteaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Arvo Adamson**, arhitektuuri kat.
aseesimees — **Arvo Vask**, ehitus

laekur — **Irja Kullerkupp**, autoteede kat.
Maandusteaduskonna a/ü. büroo:

esimees — **Toomas Karm**, tootmisökonom. ja org. kat.
aseesimees — **Harry Timusk**, tootmisökonom.

laekur — **Irja Penu**, statistika ja raamatupid. kat.

Teenistujate a/ü. büroo:
esimees — **Ine Leinuste**, raamatukogu
aseesimees — **Hille Reih**, kaardiosakond

laekur — **Anne Tammekänn**, soovime uutela a/ü. büroo:
le jõudu ja jaksu oma tööde edukaks läbiviimiseks ja palume osa võtta seminarist

20. oktoobril kell 15.00 aula taga auditooriumis.

L. Haansaluga vestles. Reet Tippo, TP-71

50 AASTAT NSV LIITU

NSV LIIDU 50. AASTA PÄEVA TÄHISTAMISE RAAMES:

20. oktoobril kell 19.00 TPI aulas «OLIME KÜLALISTEKSPÄIKESEPAISTELISESRUUSIAS».

Kontserdi muh'etel räägib ajalooeaduste kandidaat **V. Arhangelski**.

Kontserdias esinevad TPI rahvatantsuansambel «Kul'» ja TPI meeskoori kvartett. TRK üliõpilased jt.

Pääsmete eelmüük A—IV—105.

Nõukogude Liidu moodustamise 50. aastapäeva kunstipidustuste raames toimuvad ENSV Riikliku Filharmoonia saalis kontserdid. Kontserdid on kaastegevad tulevamad kollektiivid ja solistid kõikidest liidu vabariikidest.

Paljeteid kõikidele teatriteadustele ja kontsertidele on võimalik saada A-5 tuba 139 toonpäeval kella 14.00—16.00.

Oktoobris pühitseb oma 60. aasta juubelit TPI autotranspordi kateedri dotsent

EUGEN SOONVALD

E. Soonvald sündis 18. oktoobril 1912. a. Tartus automehaaniku pojana. Õpingute kõrval töötades lõpetas ta 1940. a. Tallinna Tehnikaülikooli. Kuni Suure Isamaasõjani töötas E. Soonvald samas assistendina. Suurest Isamaasõjast võttis dots. E. Soonvald osa algul rühvuskorpuse ridades, alates 1943. a. lõpust aga kergetööstuse rühvakomissari ja seejärel põlevkivi- ja keemialatööstuse rühvakomissari asetäitjana. Alates 1945. a. oktoobrist on töötanud Tallinna Polütehnilises Instituudis. Ridaajast on ta tähtsustatud vastutusrikkaid ametitüüpe — masinaehitusaluste kateedri juhataja, mehaanikateaduskonna dekaan, autotranspordi kateedri juhataja.

PÕDRAJAHIL

Pühapäeval, 1. oktoobril TPI jahimeeste kollektiiv, oma paarkümme meest, kogunes «normipõtra» laskmiseks ja kell 7.30 hommikul hakkas meie jargoonveok Aegviidu poole vägrama. Kohapeal lisandus veel metsavaht ja ajajaht võis ajaja. Kauni sügistööduse rühvas, keset värviikkaid seagruudega palistatud küngaid, launeti kiiresti ja kätatult kätte grupp — ajajad viis vägrama kohalik metsavaht, kuna kätte (laskureid) asus kohale — numbritele — toimema otse auto pealt metsnik ise. Alles mõni minut möödus, kui ajajad hõitsetega asusid tööle, kui kõlas üksik lask, veidi hiljem samast — teine. Ja juba ainiti edasi teade — üks loom on lastud. Muidugi rutati kohale. Kes ja millega hakkama sai? «Kotkasilmaks» osutus seekord meie keemik J. Kann, kelle ühtuusest püssist lastud kuulid tabasid kaheaastast põtra. Kohe asuti ka läheduses korraldama teist aju. Ka seal nähti traavimas ema-põtru, kuid lasta tohtis seekord ainult 2-3-aastast pulli. Seepärast, peale metsameeste operatiivset «sõjand» pidamist, korraldati paari kilomeetri kaugusele kolmas aju,

mis töigi kätte vajaliku saagi. Selle kättis osutus jällegi keemik — debütant A. Murel tabas suurt looma samuti esimese lasuga. Traditsioonikohaselt said täpsed laskurid trofeena põdra pea.

Peale hästipraetud maitsva põdramaksa söömist keedetud seakarulitega siirdusime õhuhämaruses lüna poole, kus grupp mehi andis lastud põdrad lihakombinaati ja vormistus seal vajalikud dokumentid.

Nüüd on ees tubade hankimine kollektiivile põdra ja metssea laskmiseks. Kuna metssead on eriti valusad ja kiired loomad, siis tihti peale kuulid nende tabamiseks ära oma kaheksa-kümme pühapäeva ja enamgi!

P. MUREL

Ametiühingu konverents

sai teoks 11. oktoobril. Konverentsi avas teaduskonna büroo esimees Paul Lettens.

Päevakord koosnes kolmest punktist:

1. Majandusteaduskonna a/ü. büroo esimehe P. Lettensi ettekanne.

2. Revisjonikomisjoni aruanne.

3. Uue büroo ja revisjonikomisjoni valimine.

Oma aruandes analüüsis sm. Lettens a/ü. büroo tööd komisjonide lõikes. Ta märkis ära tähtsamad tehtud tööd ja tõi välja üksikud puudujäägid. Üheks puuduseks loeti vähest kaastööd «Tallinna Polütehni-

kuga» ja TPI raadiosõlmeaga). Enamik komisjone olid aga oma plaaniülesannetega edukalt toime tulnud.

Revisjonikomisjoni esimees dots. V. Talts rääkis liikmeks tasumise ja eelarve täitmisest. Kontrolli tulemusel leiti, et 71% teaduskonna a/ü. gruppidest on tasunud liikmeks tasumise tähtaegselt. Ülejäänutel esineb mõningaid võlgnevusi. Eelarve osas oli kõik korras (kulutatud 611 rubla oli kaetud vastavate dokumentidega).

Koosolijad andsid büroo tööle rahuldava hinnangu.

Otsuse projekti luges ette kon-

Naalja olevat raske teha. Naaljalille (ametlikult dekoor: karikatuure) olevat veel rasgem teha «TP» poolt müütu kevadel välja kuulutatud karikatuuri-võistlus näitas, et see tõesti nii on. Kaastõid oli 15 septembriks, s. o. võistluse lõpptähtajaks, kogunenud kenake hulk, aga erilisi meeletavusi nende seas polnud, ja, nagu selgus, oli osavõtjate arv üsna väike.

kuna pole vastaval tasemel töid. (Olgu I preemia mitteandmine nüüd meeasi või mitte, aga antud juhul peegeldab see seik tõepoolest objektiivset olukorda.)

II preemia 4 12 rbl. — töödele märgusõna all «Jekimja» (autor N. Atlasova — MM-27 3.) ja «kons» (autor Mihkel Wiese, IV kursuse energeetik).

III preemia — 4 10 rbl. töödele «Entu» (autor Mihkel Wie-

Karikatuurivõistluse otsad kokku

Kui kord oli juba tegu «TP» poolt algatatud võistlusega, siis eeldavasti oleksid olnud enam hinnas teemad ringist tudeng-kool — ja muu, mis ikka tudengi ja koolieluga seoses on.

Otseselt oli neid «teravaid» asju julgenud puudutada vaid N. Atlasova oma töös «Loeng».

Zürri («TP» vastutav toimetaja O. Pöder, instituudi kunstnik K. Sander ja «TP» toimetajad) tegid otsuse. See on niisugune:

I preemiat välja mitte anda,

se ja «GPA») («Era») (autor Aleksander Fišman, LT-37).

Otsustati välja anda ka ergutuspreamiaid 4 5 rbl. Nende omanikeks osutusid järgmiste märgusõnade all toimetusesni jõudnud tööd:

«Vissi — muu» (autor Toomas Kivi, E-34).

«Kübe»

«Rehnu»

«Kuku»,

nende viimaste tööde autoriks osutus Mihkel Wiese (ikka seesama, IV kursuse energeetik).

ELEKTROONIKA ja PARAPSÜHHOLOOGIA

(Algus «TP» nr. 29)

PARANORMAALNE MAATRIKS

Doktor Gardner Murphy, tuntud eristamisfüsioloog, on ka viljakas parapsühholoog. Ta väidab, et inimeste võime teiste inimeste vahelise psi-kommunikatsiooni kasutamisel võib olla tingitud meie «psühholoogilisest isolatsioonist» üksteise suhtes. Sellest tingituna nähakse elektroonikale baseerivas kommunikatsioonil varjatud loomulike võimete kohmakat abivahendit ja algelist asendajat. Psi-tasemel tegutsemiseks võimete puudumist võib mõista looduse kaitsevahendina ohtliku telepaatilise mõju vastu. Vastasel korral funktsioneeriks inimese maailm nagu häälestamata raadiovõtja — liiga palju teateid loovad kaose, mõistuslik tegevus muutub võimatuks.

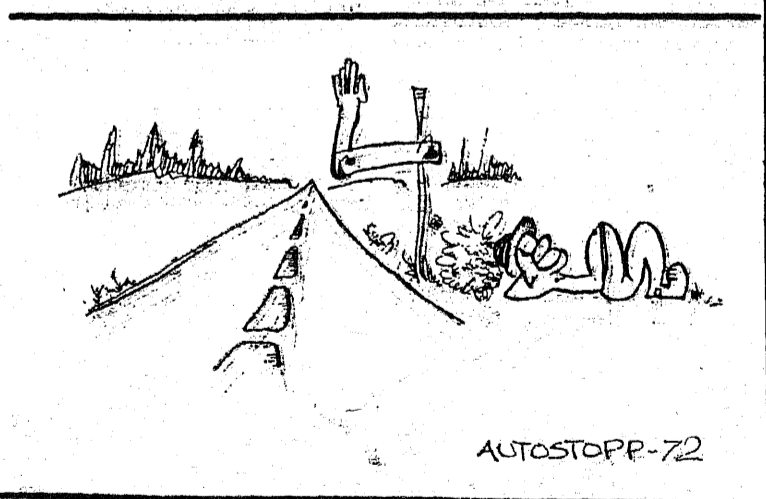
Niisugused kaalutlused provotseerivad otsinguid tundlikke ESP-signaale, eristavate seadmete loomiseks ja ESP-võimetega inimeste leidmiseks.

Üheks huvi äratavaks avastuseks on praegusel hetkel Backsteri efekt. Elusad taimed tunduvad reageerivat bioelektriliselt mõttekujunditele, mis on suunatud nende üldisele heaolule. Tsütoloog doktor H. Mil-

ler arvab, et see nähtus põhineb mingil liiki «raku teadvusel». Need ja teised taolised kaalutlused viivad mõttele, et psi on vaid osa nn. «paranormaalsetest maatriksist», unikaalsest kommunikatsioonihelast, mis seob ühiseks tervikuks kõike elusat. See nähtus, toimides väljaspool tuntuud füüsikaseadusi, töötab ilmselt mitme sisendi baasil. Mõningaid selle komponente võib näha väga rafineeritud Backsteri-tüüpi katsetes. Kasutatakse näiteks elektroonseid taseeme, et tekitada taimedele madalsageduslikke toone, muusikat, punast valgust (kasvu stimuleerijana), ergutusvoolusid. See varustab katsekemiplari tundliku «tööpsühholoogiaga» või keskkonnaga, mida võib katkestada informatsiooni saamiseks pärast pikaajalist konditsioneerimist.

KOKKUVÖTE

Kirjeldasime vaid väikest osa eksperimentaalsetest süsteemadest ja lähenemisviisidest. See ala on kompleksne, mitmes suhtes üsna kummaline, kuid edasiarendamiseks täiesti kättesaadav. Üldhariduslikust seisukohast on uurijatel samuti vajalik omada teadmisi väljaspool eriala ja saada rohkem taustinformatsiooni tulemusrikkaks tööks valitud erialal.

AUTOSTOPP-72

verentsi juhataja dots. Vello Volt. Kõik olid projektiga päri ning see võeti aluseks otsuse koostamisel.

Järgnes büroo valimine. Uus büroo valiti 16-liikmeline. Asja erru läinud büroos oli 14 liiget, juurde tuli olmekomisjon ning ideoloogilise ja kultuuritöö ko-

missjon. Büroo liikmeteks valiti sm-d Kallas, Timusk, Karm, Terk, Anakina, Saage, Tomson, Laas, Urb, Saks, Otsmaa, Tosso, Volt, Lageda, Peido, Penu.

Revisjonikomisjon: sm-d Talts, Ruuvet, Pajula.

REET TIPPO, TPI a/ü. komitee liige

TPI isetegevusliku spordi juhtivate organite (spordiklubi juhatus, teaduskondade k/k nõukogud) volituste tähtsajad hakkavad lõppema. Seljataha on jäänud ka k s tegevusohked ja küllaltki viljakat aastat.

Rõõmustavaid tulemusi oli nii spordimeisterlikkuse kui ka massispordi tandrill. TPI vägilase Rein Jõgila 542,5 kg ja hinnatav VII koht NSV Liidu 1972. a. meistrivõistlustel, allveespordilaste Jüri Kravetsi ja Tatjana Dolovskaja hõbemedalid EM-võistlustelt, Jaan Miljani kaks «kulda» meie maa orienteerumismestrivõistlustelt, väsimatu Priit Tomsoni kolmas meistrititel EM-võistlustelt korvpallis ei ole kaugelki täielik loetelu meie saavutustest tippspordis. Kordamineku test massispordis räägib vast kõige veenvamalt Vabariikliku Kehakultuuri- ja Spordikomitee rändlipu esmakordne võitmine TPI spordiklubi poolt.

Kuid elu ei seis paigal. Täna nased saavutused on juba homme paljudele käepärased. Selleks, et ka edaspidi säilitada TPI spordi head nime, tuleb väsimatult otsida uusi võimalusi, avastada seni kasutamata reserve. Tööle au andes peame tunnistama, et nii massilises kehakultuuri- ja sporditöös kui ka tippspordis ei ole meie instituudi potentsiaalsed võimalused kaugelki veel ammendatud.

Eelselavad aruandlusvalimiskoosolekud peaksidki kujunema selliseks foorumiks, kus senise töö sügava analüüsi taustal kerkiks kindlasti esle ka uued ideed ja asjalikud ettepanekud TPI spordielu edasiseks arendamiseks.

Tahaks väga loota, et teaduskondade kehakultuurikollektiivid saavad olema sellel TPI kehakultuuri- ja sporditöö tähtsamal etapil oma ülesannete kõrgusel.

Spordiklubi juhatusel nimel soovin teaduskondade kehakultuurikollektiivide nõukogudele jaksu ja taset eeliseva aruandlusvalimiskampaania läbiviimisel. Kulgegu unte organite valimised noorusliku aktiivsuse tähe all!

Spordiklubi juhatus kinnitab teaduskondade kehakultuurikollektiividele aruandlusvalimiskoosolekute läbiviimiseks järgmised tähtajad: ELEKTROTEHNIKA — 24. X. MAJANDUS — 25. X. ENERGEETIKA — 27. X. MEHAANIKA — 31. X. KEEMIA — 1. XI ja EHTUS — 3. XI 1972. a.

V. BAZANOV,

TPI spordiklubi juhatus esimees.

Vastutav toimetaja O. PÖDER

Leitud rahakott. Kätte saab selle keeltateedrist sm. Karusoolt.

lahkunud elektrisenergi, TPI 1970. a. lõpetanud RAUL VIITAT ja avaldame kaastunnet tema omastele. TPI elektriamite kateeder, eriala vanematekogu ja rühmakassalased.

«Таллинский политехник». Орган парткома, ректората, комсомола ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Pikk tn, 40/42.

Hind 2 kop.

MB-08859

Tellimise nr. 2399